

تحول در بهره برداری از نهاده های تولیدی در سال حمایت از تولید ملی

جواد رضائی، پژوهشگر موسسه مطالعات و پژوهش های بازرگانی

شاتا - باشگاه خبرنگاران جوان - صبح اقتصاد

تردیدی نیست که نام گذاری سال ۱۳۹۱ با نام سال تولید ملی و حمایت از کار و سرمایه ایرانی برای محققان اقتصادی نویدبخش بحث های جدی در حوزه چگونگی رفتار فعالان اقتصادی است. بیان حمایت از تولید ملی را نمی توان محدود به دگرگونی در جنبه های مختلف تولیدی بنگاههای اقتصادی در نظر گرفت ، بلکه طیف وسیعی از اقدامات اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی باید مورد توجه قرار گیرد، در این بین توجه ویژه به نحوه بهره برداری از نهاده های تولیدی در بنگاه ها با رویکرد اجتماعی و فرهنگی امری مهم و اجتناب ناپذیر است، این مهم در قالب ایجاد نگاهی نو در معرفت شناسی علم اقتصاد در موضوعاتی همانند اسراف در اندیشه اقتصادی گنجانده می شود. اساسا شناسایی ابعاد مسئله اسراف در نظام اقتصادی جامعه مستلزم دانستن تمام فعالیت های اقتصادی همانند زنجیر متصل به هم است که هرگونه تغییر و تحول در یک حلقه آن دیگر حلقه ها را نیز در بر خواهد داشت. به بیان دیگر اصلاح الگوی مصرفی در بخش تولید زمانی موفقیت آمیز خواهد بود که تولیدکنندگان کالا و خدمات و دولت در ابعاد مختلف در جهت اصلاح ساختار تابع تولید جامعه قدم های موثری برداشته باشند.

از نظر تئوری های موجود در علم اقتصاد، میزان مطلوبیت حاصل از مصرف و یا داشتن کالا و خدمات هر مصرف کننده را هدایت می کند که با توجه به توان مالی خویش تصمیم بگیرد که چگونه و به چه میزان کالا و خدمتی را تقاضا و مصرف کند . در بخش تولید نیز مطلوبیت تولید کننده ناشی از سود اضافی است و تولید کننده درصدد است که درآمد خود را حداکثر کرده و یا هزینه های خود را به حداقل کاهش دهد . حال اگر در بازار جامعه ای تعادل برقرار شده میان عرضه و تقاضای کل برای کالا و خدمات موجب عدم رضایت کارشناسان از شاخص های اقتصاد ملی مانند پایین بودن نرخ رشد اقتصادی، بالا بودن سطح عمومی قیمت ها و ... گردد، بی تردید باید در تحلیل وضعیت اقتصادی به هزینه های فرصتی تحمیل شده از سوی الگوی مصرف به اقتصاد ملی توجه خاص مبذول داشت . اصلاح الگوی مصرف به تنهایی نه از طریق مداخله در تابع مطلوبیت مصرف کنندگان حاصل

می شود و نه با تغییر در محدودیت های بودجه از طریق اصلاح قیمت بدست خواهد آمد، بلکه طیف بزرگی از متغیرهای اقتصادی که همزمان بتوانند نقش هدایتی در ساختار بازار داشته باشند این مهم را محقق خواهند کرد. به عنوان نمونه با تعیین قیمت های واقعی برای حامل های انرژی، مردم خود عهده دار مدیریت تخصیص منابع انرژی خواهند بود. اساساً آنها سعی می کنند در حد محدودیت بودجه خود انرژی مصرف کنند و از هدر دادن منابع مالی خویش جلوگیری نمایند و سیاست گذاری های خاص دولت برای صرفه جویی در مصرف انرژی اگر فقط شامل تعیین قیمت های واقعی انرژی شود، تغییرات بوجود آمده در سطح عمومی قیمت ها آزاردهنده اقتصاد جامعه خواهد شد. لذا انجام کارهای فرهنگی لازم برای نشان دادن منافع بلند مدت جامعه با لحاظ کردن محدودیت های منابع انرژی و اثرات زیست محیطی و همراهی صاحبان بنگاه های اقتصادی برای بهره گیری از دانش جدید برای ارتقای کیفیت تولید و مصرف انرژی تضمین کننده موفقیت الگوی تولید در بخش انرژی خواهد شد. بنابراین رویکرد تحول در بهره برداری از نهاده های تولیدی در بنگاههای اقتصادی می تواند نقش اساسی در عینیت بخشیدن به فرمایشات مقام معظم رهبری در سال ۱۳۹۱ ایفا نماید.